

Ennek a számnak az ára 30 fillér.

Negyvenhetedik évfolyam,

4. szám,

Debrecen, 1927 január 22,

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI HETI KÖZLÖNY.

SZERKESZTIK: DR. KUN BÉLA ÉS DR. RÉVÉSZ IMRE.

Megjelenik minden szombaton.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, KOLLÉGIUM.

Előfizetési ár félévre hét pengő.

György Endre

A magyar közélet és különösen magyar református egyházunk nagy értéket veszített el György Endre halálával. Igaz, hogy a bibliai korhatár elsőjét már régen átlépte s a másodiknak is a határán állott, s igaz, hogy az utóbbi években testi erejének nagyfokú gyöngülése miatt már nélkülözte a régi energiát, ámde György Endre azok közül a kevesek közül való volt, akiknek a pusztá léte is erőt jelentett a számunkra, mert bent összetartást, kívülről rokonszenvet hozott a magyar református egyház javára.

Hogy értelmi ereje szinte félelmetesen nagy volt s hogy tudása szokatlanul széles körre kiterjedt, azt sokan tudták róla. Azt is, hogy egyházunknak különösen hűséges és annak javáért sok eredményes munkát végzett fia volt. Némelyek előtt az sem titok, hogy a cinikus külső és többnyire tréfálkozó vagy szatirikus modor kivételesen meleg szívet és másokon segíteni bármikor készséget takart. Ám azon, kivált az ifjabb nemzedék körében bizonyára kevesen gondolkodnak el, hogy ez a mi magyar nemzetünk, amely mint kicsiny és elmaradott nemzet nem nagyon van bővében a rendkívüli kapacitásoknak, milyen nagyon kevéssé tudja értékelni és megbecsülni a György Endre-féle igazi nagyságokat.

Hiszen szó sincs róla, György Endre maga sem úgy volt alkotva, hogy a kis magyar nemzet, vagy akár az ő életének virágkorában hatalmas osztrák-magyar monarchia keretei között szépen szokványosan elhelyezkedni tudott volna. Valahogy nagyobb méretekre volt szabva ez a rendkívüli ember, aki nem volt alkalmas jámbor filiszter módjára valamely hivatali ranglépcsőn felfelé haladni, vagy tanári katedrán iparszerűen úzni a tudományt, vagy beülni valami bankba vezérigazgatónak és tömni a maga zsebét is üzleti munkája gazdag jutalmával, vagy belevetni magát valamelyik politikai párt karjaiba

s azzal emeltetni magát miniszteri székbe, sőt ennél kedvezőbb fényes állásokba.

György Endre írónak és tudósnek indult, aztán hivatali pályára lépett, kísérletezett a politikával is, jelentékeny eredményeket ért el a közgazdasági életben, élt hosszú időn át külföldön s becsületet és kedvező összeköttetéseket szerzett a magyar nemzetnek. De az Akadémiában negyven esztendőnél tovább tartották a levelező-tagság állapotában, mint hivatalnok közepszerű s még nyugdíjra sem jogosító állást foglalt el, a politikában a népek nem kellett, mert túlon-túl szókimondó volt, s mikor néhány hónapon át mégis miniszter lett, ezt is sokáig a szemére hányták, a közgazdasági tevékenysége pedig az ő számára nem hozott anyagi jólétet. Itt is, ott is nála sokkal jelentéktelenebb, sokkal kisebb értékű emberek emelkedtek fel és arattak babérokat, ő pedig haláláig megmaradt egyszerű s csak egy szűk körben érdeme szerint csodált s nagyrabecsült embernek.

Miért? Nehéz volna ezt egy ilyen rövid cikkecske keretében megmagyarázni. Hiába, nálunk arra van szükség, hogy aki a közéletben érvényesülni akar, az mindenekelőtt önmagát tudja adminisztrálni. György Endre ehhez nem értett. Ő mindig másokért, vagy még inkább az egészért, eszmékért, intézményekért, a magyarságért, az emberiségért és nemzete fejlődéséért, a szegény ember sorsának jobbulásáért dolgozott. Az ilyen munkát pedig minálunk, Magyarországon, nem nagyon szokták észrevenni.

Még legjobban meglátták az értékét a református anyaszentegyház körében. Éppen egy félszáz esztendőn át állott a magyar református egyház magasabb kormányzótestületeinek tagjai között. Rendes tagja volt már az 1881-i zsinatnak is és 1883-ban lett egyházkerületünk tanácsbírája. Az Egyetemes Konventnek ő volt a legrégebb tagja s hazánk szétdarabolása után a ruszinszói református egyházak egyházkerületi főgondnokká választották. Szóval az egyházi életben kijárt neki mind az az elismerés és megtiszteltetés, amit világi embernek adni

lehet. De vajjon volt-e elég lehetősége a magyar reformátusságnak arra, hogy a György Endre páratlan nagy szolgálatait érdemük szerinti elismeréssel jutalmazza. Sok kis magyar egyház, sok iskola, sok pap, sok tanító tudja, hogy: nem.

Nagyon nagy tölgyfa dőlt ki közülünk. Nagyrészen cseprentés erdőcskénk nagyon sokkal lett szegényebbé.

„Katalin-Bál.“

Kedves Szerkesztő Úr!

Falusi embernek a posta mindig szenzáció. Örül is neki a nagy téli magánosságban és csön-
dességben, meg aztán rá is ér elmorfondirozni fölötté. Es bizony, ha levelet kapok, még a borítékját is jól körülnézem, mielőtt felbontánám. Egyéb hijján sokszor az is kellemes időtöltés, hogy próbálom előre találgatni: vajjon ki írta?

Néhány napja az egyik boríték tetején megakad a szemem ezen a felíráson: „Katalin-Bál“. Ejnye — mondok — hát ez még mindig szokásban van? Gyermekkoromból — vagy félszázad előtti időből — kedvesen emlékszem vissza a szülővároskában tartatni szokott Katalin-esti bálokra, amelyeket a nemes csizmadia-társulat gyűlékony keblű ifjúsága rendezett. Még most is jóízűen elmosolyodom ezeknek a báloknak ékes rigmusokba foglalt meghívóján. Az első két sora elmaradhatatlanul ez volt:

„Bál léssen, ha sár nem léssen,
szűz szent Katalin estvéjén.“

Öreg ember ócska emlékei... De hát lásuk csak azt a levelet közelebről! Nono! A „Katalin-Bál“ mellé ez van írva: „február 9-ikén“. Hát mióta van Katalin napja, illetőleg estéje november helyett februárban? Nemrég hallottam harangozni valami naptárreformról — talán csak nem hozták már be? Az ilyen elmaradt vén emberrel minden megtörténhetik... Jaj nekem, ha új pénz mellett most még új naptárt is kell tanulnom. Nem fogja azt már az én szegény fejem.

Dehát most már aztán igazán nézzük meg, mi van a borítékban. Újabb meglepetés: azt mondja, hogy a „protestáns egyetemi nőhallgatók Bethlen Katalin Köre rendezi meg szokásos Katalin-Bálját szegénysorsú tagjai fölsegélyezésére“. — Ember, ember: hogy elmaradtál csakugyan a világtól! Látod, mily szép dolog, milyen nemes cél. Azt is mondja: „szokásos Katalin-Bálját“, tehát már évek óta tartják. Tudott már erről bizonyosan mindenki, csak éppen te nem.

Bethlen Katalin, Bethlen Katalin... de ki a csoda lehet az a Bethlen Katalin?

Diákkoromban jól belémverték a magyar históriát. Később és kedvvel olvastam, amikor ráértem, történelmi műveket. A régi

magyar nagyasszonyok dolgai különösen is érdekelték. Azonban akárhogy is erőltetem a memóriámat, Bethlen Katalin nevű nagyasszonyra nem bírok ráakadni. Pedig ugyanám jeles, jó emlékezetű igazi protestáns nagyasszonynak kell lennie annak, akit egy ilyen előkelő társaság arra méltat, hogy a nevével jelölje magát!

Várjunk csak — tűnődöm tovább. A protestáns egyetemi fiúdiákoknak régtől-fogva van, ha jól emlékszem, valami hasonlónévű körük: igen, igen, a Bethlen Gábor Kör. Ahá, gondolom magamban: kezd a dolog világos lenni. Ha jól tudom, nagy Bethlen Gábor fejedelmünk második feleségét hívták Katalinnak. A protestáns leánydiákok bizonyosan úgy gondolták, hogyha a fiuké a nagyúr, legyen az övék a nagyasszony. Határozottan eredeti, szellemes és finom ötlet.

Csak egy kis baj van: nem vagyok benne egészen bizonyos, vajjon rászolgált-e a protestáns egyetemi nőhallgatók előkelő társasága részéről erre a tisztességre Katalin fejedelemsasszony, a brandenburgi? Nekem az iskola padjából, meg a régi olvasmányaim ködéből valahogy úgy rémlik, mintha ez az asszony nem lett volna egészen méltó hitvese annak a nagy embernek. Bálózni ugyan igen szeretett — s ebben az egy tekintetben csakugyan méltó névadója egy elegáns bálnak — de a daliás Csáky István karján bele is táncolta magát szerencsésen mind a hitvesi hűtlenségbe, mind pedig a hithagyásba... s kicsi híja volt, hogy a férje halála után örvénybe nem táncolt ezzel a „víg özvegyel“ egész Erdélyország is. Amennyiben a protestáns egyetemi nőhallgatók tudták mindezt, amikor körre alakultak (már pedig önekik énnálam százszor jobban kell tudniok): akkor tán mégis egy kicsit túlzott loyaltás volt a részükről, a Bethlen Gábor nagy emléke iránti hódolatot az ő méltatlan feleségére is kiterjeszteni!

Különben ami igaz, az igaz: ha egyébnek nem is, bálpatrónának csakugyan nagyszerű a táncos Brandenburgi-Bethlen Katalin!

Ezen kívül én aztán más Bethlen Katalin a történelemben igazán nem tudok.

Bethlen Katalin — azt igen. Azt a csudálatos hitű, tiszta szívű, boldog, nagy szenvedőt. Azt a magyar református „Mater Dolorosát“. Egyszer régen kezembe került az „életének maga által való leírása“: könnyek közt olvastam végig, pedig akkor még nem is voltam ilyen ellágyult vén ember, amilyen most vagyok. Imitt-amott azt is láttam, hogy mostanában éppen református íróink elég sűrűn és nagy szeretettel foglalkoznak vele: szívesen el is olvasnám mind a rá vonatkozó írásokat, csak győznék a zsebem a drága nyomtatott papirost, meg a szemem a sok apró betűt. Dehát annyit e nélkül is tudni vélek, hogy ez a nagy „Árva“ Bethlen Kata, sem magát nem nevezte és nem írta Katalinnak, sem a história nem nevezi őt

igy. A protestáns egyetemi nőhallgatók pedig ezt megint bizonyosan százszor jobban tudják, mint én. Azt mégis csak hihetetlennek tartom, hogy — ha csakugyan őrola lett volna szó — így ki merték volna forgatni és ilyen félreértésnek kitenni az ő történelmi zománcú, megszentelt emlékezetű *helyes* nevét!

De van valami, amit még ennél is hihetlenebbnek tartok. És ez az, hogy *ebből* a nagy Árva Bethlen Katából mertek volna a protestáns egyetemi nőhallgatók — *bálnévadó*t csinálni. A könnyek, az imádság és a jótett hősnőjéből? A puritán református hit, az anyai és a hitvesi szeretet mártirjából, a szegények és a betegek angyalából, a könyv és a toll barátjából és mesteréből, a Bod Péter pártfogójából? Hogy az ő emléke zsolozsmázzék, egy *mai* bálterem forró levegőjében, a vérforraló *mai* tánc-zene közt?

Huh, micsoda képtelenség ez még gondolatnak is! És micsoda izléstelenség a részemről az, hogy effélet a *protestáns* egyetemi nőhallgatókról még csak fel is tételezek!

Dehát akkor még mindig bizonytalan vagyok benne, kicsoda is tulajdonképpen az a „Bethlen Katalin“, akinek neve alatt a protestáns egyetemi nőhallgatók február hó 9-ikén jótékonyan táncolni fognak.

Nem lenne szíves, kedves Szerkesztő Úr, felvilágosítani erről

egy elmaradott falusi olvasóját?

A választ nagyon röviden megadhatjuk: autentikus felvilágosítással, sajnos, nem szolgálhatunk. Legcélszerűbb, ha e végből magához a Bethlen Katalin Kör tekintetes elnökségéhez, Budapest, VIII. Vas-u. 16. I. 4., méltóztatik fordulni.

Szerkesztőség.

Bajok a legáció körül.

I.

Az 1906. évben tíz hittanhallgatónak nem jutott legáció húsvétkor. Ennek az addig páratlanul álló eseménynek az volt az oka, hogy igen sok gyülekezet specifikált s nem kevés gyülekezetbe ment legátus hivatalos kiküldetés és kibocsátás nélkül. Ez alapon a tanári kar előterjesztésére a tiszántúli egyházkerület 27/2—1906. sz. határozatával kimondotta, hogy „a specifikálás sok visszaélésre okot szolgáltató szokását eltörli“.

Ez az új rendelkezés eleinte érezte is jó hatását, de később elharapózott mindenféle az a — nem éppen kifogástalan — szokás, hogy — nem lehetvén hivatalosan specifikálni — egyes eklézsia beirt, hogy nem kér legátust s mégis fogadott ünnepkövetet. Ily módon megtörtént, hogy egyes ünnepeken épen azok az egyházak vittek „sub szür“ ünnepkövetet, amelyeknek legatuma a leginkább figyelembe

vehető, mint diáksegély. Eme helytelen és méltán megbélyegezhető abuzus meggátolására a tiszántúli egyházkerület elítélte a hivatalos forum megkerülésével való legátushívást, egyben a 621/3—1913. sz. határozatában „utasítja az akadémiai igazgatót minden ünnep alkalmával a legátust nem kérő egyházakról az egyházkerületi Elnökség elé jelentéstételre, hogy így a törvényt megkerülő egyházak vezetői ellen szükség esetén a fegyelmi eljárás megindítható legyen“.

Nagy volt az öröm a diákság körében, hogy ezentúl sem specifikáció, sem „sub szür“ nem lesz, s alighogy élvezték ennek hasznát, kitért a háború, elmentek a diákok katonának és megtörtént akárhányszor, hogy még azoknak az egyházaknak sem jutott diák, amelyik kért volna legátust. Ilyen körülmények mellett nem volt volna semmi értelme, hogy kérdőre vonassanak azok a gyülekezetek, amelyek úgy ahogy, a maguk körében gondoskodtak ünnepkövetről.

Amikor azonban a konszolidáció egyre erősebb lett, a tanárikar szükségét látta annak, hogy a legáció kérdése újból revízió alá vétesse, még pedig, tekintettel arra, hogy a legátust hívó gyülekezetnek is legyen jussa az általa nyújtott segély hovaforrását illetően, nem helyezkedett a kollégium vezetősége a specifikáció megszüntetésének álláspontjára, sőt azt javasolta, ami az egyházkerületen keresztül is ment (115—1925), hogy „specifikálni mind-egyik egyház évenként csak egyszer jogosult és minden tanulót évenként csak egyszer lehet specifikálni“.

A tanárikart és az egyházkerületet e határozat meghozatalánál az a szempont vezette, hogy így az egyes egyházak is érvényesíthetik szabad rendelkezési jogukat nyíltan és hivatalosan s a diákság is megkapja kellőképpen az őt megillető jótéteményt. Sajnos, a gyülekezetek vezetői vagy nem értették meg ezt a helyes intenciót, vagy nem értesültek erről a határozatról, mert a titkon vivő gyülekezetek száma nem apadt s a legátust specifikáló egyházak száma is tekintélyes. Ez az eljárás eredményezte azt, hogy az elmúlt karácsonykor 12 arra rászoruló theologus nem jutott legációhoz s természetesen nem kaptak azok sem, akik utánuk következtek a névsorban.

E szomorú esetnek a következménye nem lehet más, mint az egyházkerület által meghozott, meg nem változtatott, csak eddig nem gyakorolt 621/3—1913. sz. egyházkerületi határozatnak szigorú alkalmazása a ránk jövő (1927. évi) húsvéttól kezdve.

Dr. Erdős Károly,
lelkész-képzőintézeti igazgató.

II.

Az elmúlt karácsonyi electio nagy szomorúságot okozott a debreceni református tanítóképzőintézet legációba készülő növendékei kö-

zött. Senkinek sem jutott ünnepkövetség. Az ötödik év növendékei, akik az egyházkerületi közgyűlés 115—1925. sz. határozata szerint a hittan- és bölcsészethallgatók után választatnak, elestek attól a segítségtől, amelyet a legációtól vártak s így nehéz anyagi helyzetükön javítani nem tudtak. Hogy mit jelent ez, azt csak az tudja mérlegelni s teljesen megítélni, aki nap mint nap foglalkozik szegénysorsú növendékeink anyagi vergődésével s tisztában van azzal, miszerint éppen az életbe kilépni akaró ötödévesek a négyévi költekezés után s a különféle címen felmerülő kiadások mellett vannak különösen ráutalva a legáció által nyújtott támogatásra. És most mit látnak ezek az életbe kilépni akaró ifjak, akikről az egyház ott künt az életben annyit vár, sőt követel? Azt látják, hogy míg ők legáció nélkül maradtak, addig gimnázisták, néha ötöd-hatod osztályosok, s nem is a debreceni kollégiumból valók, jogászok, orvosnövendékek nemcsak a megengedhető specifikálással, hanem legtöbb esetben szub szür alatt hirdetik az Úr evangéliumát bőséges legatum reményében s az arra hivatottak és reáutaltak elítélésreméltó megkárosításával. Mivé is sülyedt a legáció! Piaci vásár tárgyává tették azt, mellőzve egyházi törvényünket (I. t.-c. 144. §.), mellőzve az egyházkerület idevonatkozó rendelkezéseit.

Hányan panaszkodnak afelől, hogy a tanítóknak a lelkész az egyház érdekének előmozdítására irányuló törekvésében nem találja meg mindig a hűséges munkatársakat. De valljuk be őszintén, hogy e tekintetben a lelkészek sem mentek minden hibától. Elemezzük csak egy kissé az előttünk fekvő ügyet. Hogy eshetik az életbe kilépő tanítóknak, ha látják, hogy a lelkész urak a képezdészek, sőt most már a hittanhallgatók rovására is, arra nem hivatott egyéneket szerepeltetnek számtalan esetben legátusoknak. Sőt még a valótlan is szerepel a legációnál számtalan esetben. N. N. bemutatkozik X. gyülekezetben, mint a debreceni kollégium által kiküldött ünnepkövet. Bizonyosságul még a pénzen beszerzett pátenseket is átadja a híveknek. Pedig ő szub szür alatt ment a gyülekezetbe, az egyháztanács beleegyezése nélkül, a lelkész jóakaratóból, aki a nagy ostrom elől nem tudva kitérni, beírt a kollégiumba, hogy nem kér legatust, holott mégis szerepeltet legatust.

A lelkész urak az ilyen tolakodó ifjak elől könnyen kitérhetnek, ha a legációra vonatkozó rendelkezésekre hivatkoznak. Különbösen is e kérdés a legközelebbi egyházkerületi közgyűlés elé kerül. Nem engedhető meg, hogy a régi tisztas legáció intézménye ennyire lealacsonyítottassék. Szomorú dolog volna, ha a legációt tovább is tolakodók és stréberek számára tartanák fenn s elvonnák azt az arra hivatott tehetséges tanulóktól. A kollégium a szegények iskolája volt mindig s abban nagy szerepet játszott a legáció által nyújtott támogatás.

Kérve kérem szegénysorsú tanítványaim

nevében a lelkész urakat, tegyék lehetővé már a husvétii ünnepek alkalmával legalább az ötödéves képezdészek legációba menetelét, akik elvégre a lelkész urakat majd mint tanítók sokszor ki fogják segíteni az istentiszteletek végzésében.

Dr. Veress István,
tanítóképzőintézeti igazgató.

Közélet

Néhány szó a tanári magánoktatásról.

A vallás- és közoktatásügyi miniszterium által legutóbb kiadott rendelet értelmében a tanár saját intézetébe járó tanulót magánúton külön díjért taníthat, ha az illető tanulót nem ő vizsgáztatja. Ez a rendelet felkavarta, különösen a tanári kedélyeket, de felkavarta a közvélemény egyrészenek a kedélyét is. A tanárookra nézve e rendelet azért lesújtó, mert egy csapással megsemmisíti az olyan nagyon hirdetett tanári függetlenséget. Nem azért, mintha a tanárok most már kihasználnák az alkalmat s Judás pénzért eladnák legdrágább kincsüket, a becsületüket, hanem azért, mert ezzel a mi vezérünk azt mondta, amit régen a szabadcsapatok vezérei mondtak katonáiknak: „Zsoldot nem tudok adni, de keressetek magatoknak zsákmányt.” Vagyis, a megélhetésünket függővé tette attól, hogy vállalunk-e tanítványt, vagy nem? Ha vállalunk, akkor oda a függetlenség, mert a szabad délután nem magunkat képezhetjük, hanem pénzért tanítunk. Ha pedig délelőtt, délután tanítunk, kifáradunk, nem birunk tanulni. Már pedig ettől függ a megélhetésünk. S ha a tanár nem adja oda a pénzért a kollégája becsületét, mert ezt maga tartja a legnagyobb bűnnek, a tanítványok és azok szülei ennek dacára is ezt gondolják s ezzel megdőlt a tanár becsülete, vele együtt a tekintélye. Kérdelem, ki járult hozzá ehhez? A tanár semmiesetre sem, mert az még csak nem is gondolt arra, hogy a kollégája jóakaratót megnyerje! S mert a tekintély mégis kicsorbult, ez csak a rendelet hatása lehet.

Ha pedig nem vállalunk tanítványt, akkor más úton kell megélhetésünket megkeresni, hogy családunkat el tudjuk tartani. Ezzel megint magunknak ártunk, mert a szülők azt mondják, hogy mi nem az iskolával, hanem a magunk érdekével törődünk, az anyagiak után futkosunk, nem is taníthatunk lelkiismeretesen. Megint ott vagyunk, hogy a tekintélyünkön mély csorba esett. Ki ütötte? A tanár nem, mert annak családja van, amelynek tagjait táplálni, ruházni kell, de ez a havi 113.60 pengőből nem telik sehogysem, tehát máshonnan kell előteremteni.

Így semmisíti meg ez a rendelet a tanárok tekintélyét a tanárok hibája nélkül. Ennek csak egy orvossága lehet. Az, hogy a mi vezé-

rünk is tegye meg azt, amit a bírák vezére tett: kösse állását ahhoz, hogy az ő katonáinak rendes zsoldot adhasson, mely a mellékereset szüksége alul mentesítse azokat s akkor a tanári tekintély — melynek kicsorbitásával éppen mi, tanárok, vádoltattunk meg alaptalanul — ismét visszaáll.

Az pedig, hogy panaszkodunk, ne essék rosszul senkinek. Hiszen békében egy kezdőtanár 166 kor. 66 fillért kapott havonta, most pedig 85 kor. 30 fillért, vagyis 51.18%-át a békebeli fizetésnek. De ez csak a számarány, de hol van ehhez a drágasági arány? Ha ezt is számításba vesszük, akkor alig élvezzük a békebeli tanári javadalomnak 30—35%-át. — S mégis azt mondja mindenki, hogy az alsó fizetési osztályok fizetésük 70—80%-át kapják. Pedig ez csak egy csepp a tó vizéből. Hol van még az 1 éves helyettes-tanárság, hol van a korpótlék, hol a széniumos rendszer, vagyis az a lehetőség, hogy minden 3 év után kinevezés nélkül haladt a tanár előre egy fokkal; hol van a 30 éves szolgálati idő? stb. stb.?

Higye el mindenki, hogy mi nem panaszkodunk, ha munkánknak bérét megkapjuk. Nem mondjuk mi, hogy nem akarunk résztvenni az ország pénzügyeinek megmentésében. Részt akarunk mi abban venni, sőt követeljük is azt, hogy részt vehessünk, de csak olyan mértékben, mint e hazának többi polgárai. Ha a magasabb rendű tisztviselő 20—30% résztvesz, mi is ennyit kérünk magunknak; ha a bírák 20—30%-t, mi is ennyit. De nem többet! Ehhez jogunk van.

Ha ezt a jogunkat vezérünk érvényre juttatja, mint a bírák vezére, akkor nem kell féltetni tekintélyünket, mert az ismét visszaáll.

Biky Gábor.

Irodalom

Egy kis csillagászat.

Az egyházkerület XXXIII. sz. kiadványa, a Tömöry-féle V—VI. elemi oszt. Földrajz 113. oldalán szó van a főbolygók mellékbolygóiról s a tankönyv ezt mondja: „a Mársnak 2, Jupiternek 4, Saturnusnak 8, Uránusnak 4 holdja van“. Ez nem minden tekintetben felel meg a valóságnak, illetőleg a csillagászat mai tanításának, mert Jupiternek 9, Saturnusnak 10 holdja van és Neptunusnak is van 1 holdja. A tankönyvíró valami régi tankönyvből vagy csillagászati kézikönyvből vehette adatait, pedig a csillagászatban rohamosan fejlődik s évről-évre újabb és újabb felfedezésekről számol be.

Tudomásom szerint a dolog így áll: Jupiternek 1892-ig csak 4 holdját ismerték, 1892-ben fedezték fel az 5-iket, majd 1910-ig a 6, 7, és 8. holdat, végre 1914-ben a 9-iket; — Saturnusnak 8 holdját ismerték 1898-ig, ekkor fedezték fel a 9-iket, s 1904-ben a 10-iket; — Neptunusnak 1 holdját már 1847. óta ismerik.

Nagyon jól tudom, hogy a VI. elemi osztályos gyermeknek mindegy, hogy Jupiternek meg Saturnusnak hány holdja van, az is igaz, hogy a szóban forgó tankönyv kitűnő kézikönyv volna a mellékbolygók számának felemlítése nélkül is, de ha már egyszer felemlíti, akkor szükséges, hogy a tudomány mai állásának megfelelő helyes adatokat közölje.

Érdekes, hogy a Jupiter és Saturnus holdjainak számáról ugyanezen téves adatok vannak közölve a konvent által elfogadott Ligárt-féle V—VI. elemi oszt. Olvasókönyv 364. oldalán is „A csillagos ég“ című olvasmányban, amely olvasmány az utolsó oldal 154. pontja szerint a Kapi Olvasókönyvből van átvéve, s ott is hibásan van közölve.

Téves, a Tömöry-féle Földrajznak a 114. oldalon olvasható ez a tanítása is: „az állócsillagok közül némelyek igen élénk fényben ragyognak, mint pl. a Sirius és a Sarkesillag“; mert a Sirius igenis élénk fényben ragyog, mint az égboltozatnak leggyönyörűbb, ragyogó csillaga, de a Sarkesillag semmi esetre sem első rangú, hanem szerény második rangú csillag s nagyon messze áll a Sirius tündöklő ragyogásától.

A Csűrka István V. és VI. elemi oszt. számára készült Általános Földrajzban meg ez a tanítás: „nevezetesebb csillagok még (itt a csillagok és csillagképek össze vannak zavarva)... az Aldebarán, vagy népiesen Fiastyúk“ — holott az Aldebarán egészen más, mint a Fiastyúk, az Aldebarán a Bika csillagkép első rangú csillaga (a Tauri), a Fiastyúk meg (Plejádok) a Bika csillagképhez tartozó ugyan, de az Aldebarántól távolabb álló kis csillagcsoport. Itt is szükségtelen az Aldebarán nevének felemlítése helytelen meghatározása meg éppen zavart okozó.

Geszt.

Szabó István.

Halottaink

György Endre, volt földművelésügyi m. kir. miniszter, egyházkerületi tanácsbíró, a máramaros-ugocsa egyházmegye és a máramarosszigeti lyceum volt gondnoka, az országos Zsinat és az Egyetemes Konvent, valamint az egyetemes tanügyi bizottság rendes tagja, a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagja, a magyar közgazdasági élet egyik legnagyobb kitűnősége s a szövetkezeti ügy kiválóan érdemes vezére, aki számos külföldi előkelő társaságban is szolgált hazánk és egyházunk érdekeit, január 15-én, Budapesten, 79-ik életévében meghalt. Nehány év óta már gyöngé egészségű volt, a múlt év utolsó napjaiban pedig meghűlt s tüdőgyuladást kapott. Ebből a betegségből kigyógyult ugyan, de az annyira megviselte a magas kortól is kevés ellenállásra képes szervezetét, hogy január 15-én reggelre örökre elaludt. A halotti gyászszertartás január 17-én délután volt a Kerepesi-úti temető halottasházában. Az Operaház énekkara énekelte a

90-ik zsoltárt, majd Soltész Elemér tábori püspök, a megboldogultnak egyik legkedvesebb embere, ki mellett két oldalt palástosan Ravasz László püspök és Göde Lajos budapesti lelkész álltak, olvasta fel az I. Kor. 13. rész gyönyörű szavait s mondott ehhez fűződően György Endrét igaz színekkel festő és érdeme szerint méltató mintaszerű gyászbeszédet s utána rövid imádságot. Majd ismét az operaházi énekkar énekelt: „Nincs már szívem félelmére.” — A temetés a maga puritán és mégis disztिंगvált szertartásával, mely egyszerűségében is szívbe-markoló s díszességében is kálvinista, követségreméltó példa lehet minden kálvinista temetésnél. Az egyházi szertartás után Bernát István a Magyar Tudományos Akadémia és az OMGE. nevében, báró Perényi Zsigmond volt belügyminiszter a hazátlanná vált máramarosiak és ugocsaiak nevében, Szabó Zsigmond kiskunhalasi lelkész pedig, a máramarosszigeti lyceum volt vallástanára, a volt máramaros-ugocsai egyházmegye és a szigeti lyceum nevében mondtak megható búcsúszavakat. Ezután a nagy halottat Szatmárnémetibe szállították és néhány év előtt meghalt felesége mellé temették. A budapesti gyászszertartáson közéletünknek számos kiválósága jelent meg, köztük Balogh Jenő egyházkerületi főgondnok, a Magyar Tudományos Akadémia főtitkára, Némethy Károly v. b. t. t. és Benedek Sándor egyházmegyei gondnok. Debrecenből dr. Kun Béla. Az egyetemes gyászban elsősorban a megboldogult leánya: Simó Lajosné, unokaöccse: dr. Gergely György s testvérének s unokatestvéreinek családjai, köztük dr. Erdős József professzor, vannak sújtva. Reágondolva, feltehetjük a klasszikus költő kérdését: Quando ullum inveniemus parem.

Ruszkay Gyula jánosi lelkész, a gömöri egyházmegye tanácsbírája, 78 éves korában meghalt. Legyen áldott emlékezete!

Buttyka Boldizsár a hajdúböszörményi Bocskay-főgimnázium érdemes tanára 56 éves korában, hosszabb betegség után meghalt. Kedvelt és eredményes tanár volt, aki úgy a latin klasszikusokat, mint a magyar irodalmat buzgón, nemesen és tiszta hazafias szellemben tanította. A böszörményi gimnáziumnak, de az egész magyar közoktatásügynek érzékeny veszteség aránylag korai halála. Legyen emléke áldott.

Pallmann Péter gyulai lelkész kis fia, Tibike, négy éves korában meghalt. Isten adjon vigasztalást a bánatos szülőknek.

Különfélék

Ünnepélyes doktoravatás az egyetemen. A Tisza István Tudományegyetem jog- és államtudományi kara előterjesztésére a kormányzó úr engedélyt adott arra, hogy gróf

Bethlen István miniszterelnök az államtudományok, dr. Magoss György debreceni polgármester pedig a jogtudomány honoris causa doktoraiavá avattassanak. Az ünnepélyes felavatás január 20-án délelőtt ment végbe. — A miniszterelnök aznap reggel érkezett Debrecenbe s előzően a vármegyeházán fogadta a debreceni választóközönség népes küldöttségét, melynek élén dr. Kun Béla egyetemi tanár nagy hatást keltett beszéddel adta át a város országgyűlési képviselői megbízó levelét. Az üdvözlő szavakra a miniszterelnök hosszabb és nagyjelentőségű beszéddel válaszolt, kijelentve, hogy örömmel áll a debreceniek rendelkezésére. Majd a református felsőleányiskola küldöttségét fogadta, amely Baltazár Dezső püspök vezetésével az építkezés ügyének támogatását kérte. Ezután a kollégiumi épülethez hajtatott s ennek dísztermében ment végbe az avatás szertartása, melyet Illyefalvy Vitéz Géza rektor és Márffy Ede jogkari dékán végeztek, míg a szokásos eskümintát Sass Béla, a hittudományi kar dékánja olvasta fel. — A felavatás után mindkét felavatott nevében a miniszterelnök mondott köszönetet. Az ünnepélyen megjelentek a szegedi és pécsi egyetemek, valamint a soproni erdészeti főiskola és közgazdasági egyetem küldöttei is, különösen örvendetes szép számmal a szegediek. A miniszterelnök a délutáni gyorsvonattal visszautazott a fővárosba. Mind a két tiszteletbeli doktor kiválóan érdemes tagja református anyaszentegyházunknak s kitüntetésük mi nekünk is nagy örömet okoz.

Dr. Gönczy Lajos kolozsvári református theologiai tanár előfizetést hirdet a 15 esztendei igehirdetői működése alatt elmondott beszédeinek egy részét felölelő, kb. 12 ívnyi terjedelmű műre. — Ezen „Az Isten hatalmas keze alatt” címen kiadandó értékes könyvre hívjuk fel olvasóink figyelmét, mely a husvéti könyvpiacon fog megjelenni s amelynek előfizetési ára, portómentes küldéssel, 120 Leu lesz. Megrendelhető a szerzőnél: Kolozsvárt, Református theologia; Magyarországon: a Studium könyvkereskedő cégnél Budapest, Múzeumkörút 21. sz. alatt.

A hatalmas európai konferencia, melyet augusztus 8—14-ig Budapesten tartanak az európai nemzetek C. E. szövetségi mozgalmi, nagy méreteivel kezd már kibontakozni. — 16 különböző nemzet képviselői legalább 90 előadást fognak rajta tartani. A külföldi országokban óriási érdeklődés mutatkozik már is, melyet fokoznak az Európászerte mindenfelé Budapestről tartott vetítettképes előadások, a magyar nép eredetéről, nyelvéről, történelméről s Budapestről a legkülönbözőbb nyelveken megjelenő cikkek. A konferencia előkészítési és rendezési költségeire a bpesti református egyház 600 pengőt (7.500,000 K) segélyt szavazott meg. Több egyház vallásos-estélyt készül rendezni, hogy hozzájárulhasson az európai konferencia

költségeihez. A Bethánia-Egylet vezető tagjai a lehetőséghez képpent szívesen válnak szerepet ily estélyeken, vagy küldenek programvázlatot. Az ilyirányú hivatalos segélyek és magánadományok a konferencia főtítkárának címére küldendők. (Csia Sándor dr. Budapest, VII., Angyal-utca 7/a.)

Lelkészeiktatás Komádiban. Nagy ünnepsége volt Komádinak, Bihar megye eme gazdag, hatalmasan fejlődő községének vasárnap. — Ekkor iktatták be a lelkészi állásba Percz István, volt Körösnagyharsányi lelkészt. — A beiktatást Szabó István esperes végezte, majd az új lelkész tartotta meg beköszöntő beszédét. Karének után dr. Baltazár Dezső püspök magasan szárnyaló imádságban ragadta magával a lelkeket. Istentisztelet után tíz küldöttség tisztelgett dr. Baltazár püspök előtt. Délután 2 órakor közebéd volt, melyen az első pohárköszöntőt dr. Baltazár Dezső püspök mondta a Kormányzó úrra. Délután 3 órakor Baltazár püspök visszaindult autóval Debrecenbe. Az Isten áldása kísérje a beiktatott új lelkészt és a gyülekezetet egyaránt.

Ar Árpád-téri templom környékének rendezése. A debreceni református egyház megkereste a várost az Árpád-tér rendezésének ügyében. A városi tanács úgy határozott, hogy mivel a munkálat teljes elvégzése $\frac{3}{4}$ milliárdba kerülne, egyelőre nem csináltat egyebet, csak a templom körüli teret parkirozza, de ennek fenntartása az egyházat terheli.

Egyházzajzi adatok a debreceni református egyházban. Élve született törvényes fi 764, nő 709; törvénytelen fi 125, nő 142. Halvaszületett: törvényes fi 33, nő 54; törvénytelen fi 14, nő 10. Az összes szülöttek száma: 1851. Házasságra lépett: tiszta református pár 417, vegyesvallású pár 158; összesen: 575 pár. — A vegyes párok közül egyességet kötött javunkra 91, kárunkra 46 pár, nem kötött egyességet 114 pár. Meghalt a finemből 676, nőneműből 698; összesen: 1374. Áttért hozzánk más egyházból 20 férfi, 34 nő; összesen: 54. Kitért fi 14, nő 32; összesen: 46. Szaporulat összesen 485. Lelkek száma: 57,714. Itt meg kell jegeznünk, hogy valóságban a debreceni református egyháznak lélekszáma az 57,000-nél jóval nagyobb, mert a menekülés és beköltözés általi szaporulat a háború óta egyáltalán nem volt ellenőrizhető. Komoly számítás szerint legalább is a lélekszám 70 ezerre tehető, esetleg valamivel még több is.

Bibliát kapott a Kormányzó úr. A Brit és Külföldi Bibliatársulat díszes bibliával ajándékozta meg a Kormányzó urat. A Kormányzó úr a küldöttséggel beszélgetve, azt a kijelentést tette, hogy életének bármily nehéz kérdésére is mindig megfelelt a Biblia. Ime, egy bibliás államfő a XX. században.

A budapesti református theologiai akadémia konferenciája január 18—20. napjain ment végbe. Külön kurzusok voltak a lelkészek és

papnék részére. A lelkészek konferenciáján előadtak: dr. Ravasz László, dr. Vass Vince, Hamar István, Kovács J. István dr. A papnék konferenciáján pedig dr. Ravasz Lászlóné, Czeglédy Sándorné, Forgács Gyuláné. A papnék konferenciáján megalakult a Református Papnék Szövetsége is. A konferencia napjain minden este 6 órakor vallásos ünnepélyek voltak, — melyeken bibliamagyarázat, szabadelőadások mellett szavaltatok és énekszámok is gyönyörködtették a lelkeket.

Káplánt elfogadnék azonnal Vámosatyába (Bereg), 50 pengő és teljes ellátás mellett. Balogh Sándor.

A battonyai egyházban, az egész téli idényben, hetenkint egyszer biblia-órát és külön vasárnapi iskolát tart a lelkész, a hívek nagy érdeklődése mellett. Innen indult ki a „Szegényalap” létesítésének gondolata, melynek eredménye az lett, hogy gyűjtésből, vallásos-estély jövedelméből ezen 1300 tagból álló egyházban befolyt több, mint 10.000,000 korona. — Karácsonykor felruháztunk 41 gyermeket és 11 felnőttet részesítettünk szeretetadományban a könyörülő Isten dicsőségére. A megmaradt összeget tőkésítettük s ez azóta is folyton gyarapodik.

Lelkészeiktatás. Január 16-án ment végbe Peleskey Sándor szatmárhegyi lelkész beiktatása ünnepélyes keretek között. A beiktatást Boros Jenő szatmári lelkész, egyházmegyei tanácsbíró végezte, mely után az új lelkész megtartotta beköszönő beszédét. Az istentisztelet után ünnepélyes presbiteri gyűlés volt, mely alkalommal Debreczeni István szatmári lelkész üdvözölte az új lelképásztort. Az Isten tegye áldottá az új lelkész mindennemű forgozódását a gyülekezetben.

Belmissziói-estély volt január 21-én este 6 órakor, a kollégium dísztermében. Előadást dr. Ferenczy Gyula nyug. egyetemi tanár tartott.

A soproni reformátusok óriási áldozattal templomot építenek. Ennek a templomnak az lesz a nevezetessége, hogy az első református templom egész Sopron megyében. Az alapkövetétel január 16-án volt ünnepélyes keretek között, melyen résztvett dr. Antal Géza püspök is.

Pestalozzi emlékűnnep. Február 17-én lesz Pestalozzi Henrik halálának 100 éves évfordulója. E napon Svájc minden iskolájában ünnepélyt fognak tartani a nagy pedagógus emlékezetére. Hisszük, hogy a magyar tanítók tudni fogják, mivel tartoznak az ő emlékének.

A dési gyülekezet lelképásztorául Kovács László koroknai lelkészt hívta meg. Az Isten áldása kísérje a lelkészt és gyülekezetét egyaránt.

A kápláni kongrua és a pengőszámítás. A konventi elnökség az illetményeket egyenként 40 pengőben állapította meg és utalványozta ki az eddigi 510,000 K helyett.

A szegedi Lorántfy Zsuzsanna Egyesület a kelenföldi újonnan épülő református templom javára templomi ünnepséget rendezett január 9-én. Az ir reformátusokról Sebestyén Andor budapesti lelkész tartott előadást. Ezenkívül szavalatok, énekszámok tették emelkedetté az ünnepség hangulatát.

A Keeskeméti Protestáns Leánykör egy jókedvű adakozója a feállítandó szeretetház javára 1 millió koronát adományozott.

A Pápán tartott vallásstanári vizsgán egy jelölt jelent meg: Novák Olga, aki kitüntetéssel vizsgázott.

Bécsben, ahol 100,000 protestáns van, most építették fel a hatodik protestáns templomot, a Leopoldstadt 8000 lelkes gyülekezet számára, amely eddig egy pincehelyiségben tartotta összejöveteleit.

A sátoraljaújhelyi református egyház kántorává Sipos József, volt állami iskolai tanítót, választotta meg.

A szerkesztésért és kiadásért felelős a laptulajdonos:
Dr. KUN BÉLA.

Hivatalos értesítés.

A tiszántúli református egyházkerület püspökétől
120—1927. szám.

KÖRLEVÉL

a kebelbeli egyházközségek presbiteriumaihoz.

Az egyházközségek költségvetésének összeállításánál leendő figyelembevétel céljából közlöm, hogy az adócsökkentési segély 1927. évi szorzószámát az Egyetemes Konvent elnöki tanácsa, az adósegély békebeli összegével szemben 3000-ben, az 1925. évi segély összegével szemben 10-ben állapította meg.

Ehhez képest 1927. év február hó folyamán az 1927. évi I. félévi adócsökkentési segély fejében minden egyházközség ugyanolyan összegű adócsökkentési segélyt fog kapni, mint amennyit

az egész 1926. évi adócsökkentési segély fejében kapott, természetesen pengőre átszámítva.

Az 1927. évi II. félévi adócsökkentési segély 1927. év augusztus havában fog kiutaltatni. A második félévi adósegély legalább annyi lesz, mint az I. félévi. Amennyiben az 1927—28. évi állami költségvetésben az egyházunk számára az 1848. évi XX. t.-c. 3. §-a alapján megállapítandó államsegély az 1926—27. évi államsegélyünkkel szemben emeltetnék, abban az esetben az 1927. évi augusztusban utalványozandó II. félévi adócsökkentési segély összegét előreláthatólag meg fogja haladni.

Végül közlöm, hogy a jövőben az adócsökkentési segélyek két félévi részletben — február és augusztus hónapban — utaltatnak ki.

Atyafiságos szeretettel

Debrecen, 1927 január 15.

Dr. Baltazár Dezső,
pöspök.

1—1927. szám. Pályázat.

A berekböszörményi református egyház pályázatot hirdet halálozás folytán megüresedett II-ik tanítói állásra. Javadalom: 1. Természetbeni lakás, melléképületekkel s házikerttel. 2. 6 mm. búza. 3. 12½ hold föld, holdját 1100 □-övel számítva, melynek adóját egyház fizeti. Ezen földmennyiségből két holdat őszi mag alá kétszer, négyet egyszer az egyház szántat s a tanító által adott maggal elvett s termését hazahordatja. 4. Négy legelőilletőség. 5. Erdőilletőség helyett 20 aranykorona. 6. Négy öl kemény tűzifa beszállítva. 7. Őrlés-váltás 16 aranykorona.

Kötelessége a presbiterium által kijelölt osztályok — jelenleg II—IV. vegyesosztály — vezetése s az ismétlő fiúiskolások tanítása. Lelkészek belmissziói munkában segédkezés. Akadályoztatás esetén lelkész és kántor helyettesítése. Megbízatás esetén egyházjegyzőség s énekkar vezetés elfogadása. B) lisztások, mene-

NEM REKLÁM, HANEM VALÓSÁG

TELEFON:

13-35. 32—52

hogy dús választékban gyönyörű szabású
férfi- és fiú ruhák olcsó árban a

TELEFON:

13-35.

MAGYAR RUHAIPAR

DEBRECEN LEGNAGYOBB FÉRFI ÉS FIÚ RUHAÁRÚHÁZÁBAN

PIAC-UTCA II. SZ. (közvetlen a Bika-szálló alatt) szerezhetők be.

kültek, zenében, orgonázásban jártasok előnyben.

Egyházi felsőbb hatósági jóváhagyás esetén a 3. pontban felsorolt földszolgálmányoknak a díjlevél szerinti pénzértéke lesz kiszolgáltatva.

A helyi javadalom 37 értékegységben és a kezdő tanítói illetmény 10%-ban van megállapítva.

Kellően felszerelt, válaszbélyeggel ellátott kérvények a református lelkészi hivatal címére: Berekbősörmény, Bihar m. küldendők 1927 január hó 28-ig. — Állás szeptember 1-én foglalandó el.

Iskolaszéki elnök.

Pályázat.

A demecseri református egyház II. férfitanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalom: 10% helyi járulék, államsegély, tíz mázsa fa és 1 szoba lakásul. — Kötelesség: a reábizott osztályok tanítása, akadályoztatás esetén lelkész és kántor helyettesítése, belmissziói munkában segédkezés. — Kommun alatti viselkedés igazolandó. Kellően felszerelt kérvények a református lelkészi hivatalhoz küldendők 1927. évi február 8-ig.

Demecser, 1927 január 17.

Református iskolaszék.

FONCIÈRE ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ INTÉZET

DEBRECENI VEZÉRÜGYNÖKSÉGE

úgyis mint a TISZÁNTULI REF. EGYHÁZKERÜLET HIVATALOSAN SZERZŐDÖTT biztosító intézete.

ELFOGAD:

tűz-, jég-, baleset-, szavatossági-, betöréses-lopás-, szá litmány- és élet-biztosításokat a legelőnyösebb feltételek mellett.

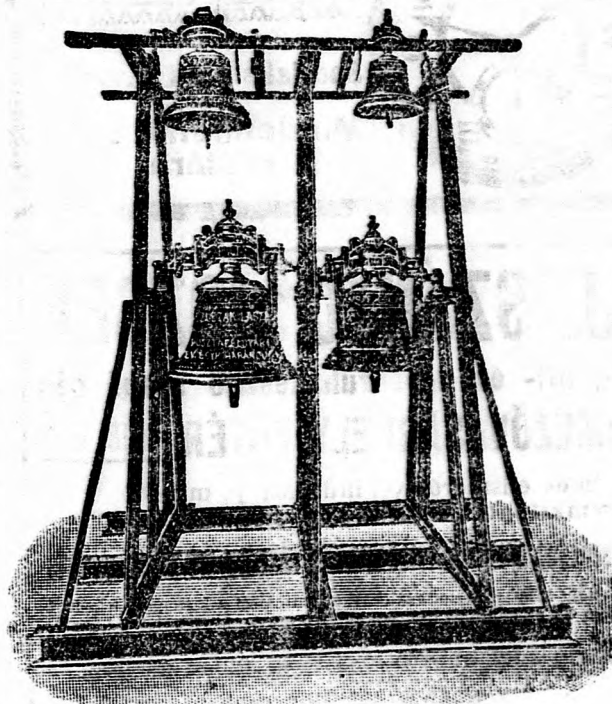
41—52

Lelkészeknek, tanároknak, tanítóknak, presbitereknek és egyháztagnak a főtiszteletű és méltóságos egyházkerületi Elnökséggel történt megálapodás alapján külön kedvezmények.

Debrecen, Piac-u. 61. sz., II. emelet.

SZLEZÁK LÁSZLÓ

harang-ércöntöde, harangfelszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI, FRANGEPÁN-UTCA 77. SZ.
(Saját házában). A nyugati pályaudvartól induló BUR vasúti „ÓRHAZ” megállóhely A) B) C) J) kocsikkal. Telefon: Lipót 813—53.

Az 1900. évi párizsi világ-, 1921. és 1923. évi vas- és gépipari kiállításokon aranyéremmel kitüntetve. Számos egyházi elismerőleveli és az 1925. Országos Kézművesnari Társulat versenyén a m. kir. korm. díszoklevelével kitüntetve és az 1926. évi kézműipari kiállításokon a m. kir. kormány által díszoklevelével kitüntetve.

FITTLERSÁNDOR

orgona és harmónium gyára
Pesterzsébet, Határ-ut 20.

Készít:

Új Orgonákat,
Orgonasípokat,
iskolai és templomi
Harmóniumokat.

Javítások gyorsan, szak-
szerűen mérsékelt árakért
Arjegyzék ésköltségvetés díjtalan

ALAPÍTTATOTT 1910-BEN

„DANKÓ” Temetkezési Vállalat

(Tulajdonos: EKLI JÓZSEF.)

DEBRECEN,

Telefon: nappal 322.

KOSSUTH-U. 6. SZÁM.

Telefon: éjjel 66. sz.

M. kir. Tisza István tudományegyetemi klinikák, Állami gyermekmenhely, Honvédkórház, Református ápoloda, Debrecen szabad királyi város szállítója.

TELEP ÉS KOPORSÓGYÁR: DOMB-UTCA 16. SZ.,

hol éjjel is a gyászoló közönség rendelkezésére állunk.

Olcso árak. ♦ Szolid kiszolgálás. ♦ Előnyös fizetési feltételek. ♦ Temetéseket vidéken is vállalunk.

Debreczeni István
órás-mester
Debrecen, Péterfia-u. 8.

Speciális órák javítása
Mindennemű órák raktára.

IFJ. SZÁNTÓ JÓZSEF

papi-, úri- és egyenruhakészítő szabó cég
HÓDMEZŐVÁSÁRHELY, FŐTÉR (SZÁNTÓ HÁZ)

Számos elismerőlevél művészi, jó munkáért.
Éremkitüntetések különböző kiállításokról.

Legcélserűbb ajándék lelkész urak részére a palást.

Cégem eddig 5000 palástot szállított s munkáért a legnagyobb haszon és jutalom az elismerőlevelek voltak. Kérem a négyesületek hasonló ajándékrendeléseit.

Tisztelettel IFJ. SZÁNTÓ JÓZSEF, az „ORLE” szabója.

T. SZÁNTÓ JÓZSEF úrnak

HÓDMEZŐVÁSÁRHELY.

Ref. egyházközségünk előjárósága fiatal s. -lelkészünket, ki ideiglenes kiküldetésének ideje alatt a hívek szeretetét nagy mértékben megnyerte, közelebbi eltávozásakor emlékül egy papi palásttal akarja megajándékozni. Az egyházi lapokból értesültünk, hogy uraságod ref. papi diszruhák és palástok szolid kiállításával a lelkészek tetszését és megelégedését vívta ki. Ezért felkérem, sziveskedjék engemet lehetőleg postafordultával értesíteni, körül-belül 100 korona elegendő volna-e egy szebb palástért. Még csak arra kérem, sziveskedjék figyelembe venni, hogy a palásttal egy jeles képzettségű, nemes ambíciójú, általánosan kedvelt kezdő fiatal pap érdemeit óhajtjuk jutalmazni. Vagyis inkább ezzel is arra serkenteni, hogy magát tovább képezze, fejlessze. Éppen azért óhajtánók, hogy az ilyen ajándéktárgynak alkalmas legyen úgy minőség, mint kiállítás tekintetében.

Besztercén (Erdély) 1909 szept. 15-én.

Szives üdvözléssel: *Ráduly János*, presbiter.

T. SZÁNTÓ JÓZSEF úrnak

HÓDMEZŐVÁSÁRHELY.

Készséggel sietek kijelenteni, hogy az Ön által szállított palásttal ifjú lelkészünknek nagy örömet szereztünk.

Fogadja szép munkájáért az előjáróság teljes elismerését.
Tisztelettel. *Ráduly János*, presbiter.

T. SZÁNTÓ JÓZSEF szabó mester úrnak

HÓDMEZŐVÁSÁRHELY.

Alulírott, Szántó József úrral egy papi reverendát készítettem és azzal meg vagyok elégedve.

Debrecen, 1909 ápr. 24.

Hazafias tisztelettel: *Eröss Lajos*, ref. püspök

SESZTINA LAJOS

vasnagykereskedése
Debrecen.

Alapította 1819-ben Sesztina János.

✱

A háztartás, mezőgazdaság és ipar körébe vágó
összes vasárú
állandó nagy raktára.
Telefon 6.

MOST MEGJELENT egyházi-, irodalmi újdonságok:

Baja Mihály: Babiloni vizek mellett . . .	Pengő	1:50
" " Óh szép ifjúságom . . .	"	3:20
" " Ünnepi hangok . . .	"	—50
Czegléd Sándor: Sylvester bibliai kézikönyv. I. kötet . . .	"	2:40
Czegléd Sándor: Sylvester bibliai kézikönyv. II. kötet . . .	"	2:40
Czegléd Sándor: Sylvester bibliai kézikönyv. III. kötet . . .	"	2:40
Fankhauser: Vasárnapi iskolai tanítások. (A bibliai történetek feldolgozása gyermekek számára, a család vallás-tanítás és vasárnapi iskolák használatára . . .	"	14—
Hegyaljai Kiss Géza dr.: Lélek és élet. (Egyházi beszédek) . . .	"	6—
Hit- és nemzetvédelmi előadások (A magyar Kálvin-Szövetség által 1925 őszén rendezett Hit- és nemzetvédelmi tanfolyamon elhangzott előadások . . .	"	2—
Kováts János: Gyalog ösvényen. (Ötvenkét ifjúsági prédikáció) . . .	"	4:80
Makkai Sándor dr.: Aratás (Előadások, Ecclesia, Miltans Beszéd, Feltámadunk. Művészet és Irodalom) . . .	"	6:80
Musnai László: János evangéliumának és leveleinek magyarázata . . .	"	4:80
Baltazár Dezső, Ravasz László, Soltész Elemér püspökök, Czeglédi Sándor, Muraközy Gyula, dr. Vass Vince, Benkő István beszédei és előadásai a mohácsi református nagygyűlésen . . .	"	2:50
Ravasz László: A magyar bánat . . .	"	1:20
Révész Imre emlékezete . . .	"	—40
Révész Imre élete 1826—1881. (Születésének századik évfordulóján közrebocsátja a debreceni református egyházkerület presbyteriuma . . .	"	8—
Révész Imre: Mennyei nászdal . . .	"	2—
Szabó Imre: Mi atyánk (Tíz meditáció) . . .	"	1:50
Szabó Dezső: A magyar protestantizmus problémái . . .	"	1—
Uray Sándor: Lelkeszi szolgálati napló . . .	"	4—
Vásárhelyi János: Megvívasztaltatva—vívasztalni . . .	"	7—
Vollay Ferenc: Nagymagyarországért. Legszébb hazafias költemények gyűjteménye 1918—1926 . . .	"	7:20

MÉLIUSZ KIS KÖNYVTÁR. Szerkeszti Uray Sándor.
A 10 füzet együtt 3:60 pengő.

A fenti művek kaphatók és megrendelhetők a

„MÉLIUSZ”

könyv-, papir-, írószer- és
zeneműkereskedésben

Debrecen, Ferenc József-út 26.

TELEFON: 2-70.

Postal megrendelések azonnal expedíálnak.